

Številka zadeve: U-I-227/14; Up-790/14; odločba

Datum odločbe: 4.6. 2015

Področje: Poslanski mandat, volilna pravica

Izrek: 1. Zakon o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11 in 48/12) je v neskladju z Ustavo; 2. Zakonodajalec mora ugotovljeno neskladje iz 1. točke izreka odpraviti v roku enega leta po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije; 3. Sklep Državnega zbora št. 020-02/14-39/29 z dne 15. 10. 2014 (Uradni list RS, št. 74/14) se odpravi.

Dodatno: Mnenje DZ

Odločitev: Soglasno 6:0

SAMO ZA: Mozetič, Deisinger, Klampfer, Korpič – Horvat, Pogačar, Zobec

Izločeni: Petrič. Sovdat, Jadek Pensa pri odločanju niso sodelovali, vendar ni podatka o izločitvi

POVZETEK ZADEVE:

Ker torej zoper akte iz 9. člena ZPos ni zagotovljeno učinkovito (hitro in prilagojeno) sodno varstvo, gre za primer, ko zakonodajalec določenega vprašanja, ki bi ga moral urediti, ni uredil. Zato razveljavitev ni mogoča in je Ustavno sodišče na podlagi prvega odstavka 48. člena ZUstS sprejelo ugotovitveno odločbo. Na podlagi drugega odstavka 48. člena ZUstS je zakonodajalcu naložilo, naj ugotovljeno neskladje odpravi v roku enega leta po objavi odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije (2. točka izreka).

Ker je zakonodajalec opustil ureditev vprašanja neizvoljivosti, ne more zakonske določbe, ki sicer nesporno ureja predčasno prenehanje poslanskega mandata iz razlogov, ki so nastali šele med izvrševanjem mandata, z razlago pomenko raztegniti tako, da dopušča poseg v volilno pravico tudi iz razlogov, ki so nastali že v postopku kandidiranja. Taka razlaga bi pomenila prikrito vpeljavo pravil, ki dejansko učinkujejo kot neizvoljivost. Neizvoljivost je tako pomemben institut volilnega prava in je tudi sam po sebi tako hud poseg v pasivno volilno pravico, da bi moral biti izrecno in nedvoumno zakonsko urejen.

DZ poda mnenje, v katerem zgolj sporoča, da se zaveda, da mora biti sodno varstvo urejeno učinkovito. O konkretni zadevi ustavne pritožbe pa se ne opredeli.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	Nerazporejeno				

Pri odvzemu poslanskega mandata se vprašanje ekonomske dimenzije ne postavi.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	Nerazporejeno				

Pri odvzemu poslanskega mandata se vprašanje družbene dimenzije ne postavi.

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	S				PS
ZA: vsi ostali	1	1			

Pri odvzemu poslanskega mandata gre za poseg oblasti DZ v pravico posameznika: torej avtoritarna dimenzija. US ugotovi ustavni pritožbi v celoti, ugotovi pa tudi obstoj protiustavne zakonske praznine, s tem močno zavaruje položaj posameznika proti oblasti, zato pozicija S 1. Nasprotna sodba PS bi bila 5. Ustavna pritožba bi bila zavrnjena in potrjena ustavna skladnost spornega zakona.

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA	NC	

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	NC	<i>Vlada mnenja ni podala.</i>

NAKLONJENOST DZ (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	NC	<i>DZ poda deklaratorno mnenje, ki soglaša z US, vendar ni take narave, da bi ga lahko US kakorkoli upoštevalo.</i>